

Laskentatoimi

Kirjanpito = ulkoinen laskentatoimi

Kustannuslaskenta = sisäinen laskentatoimi

Kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus

Yrityksen on huolehdittava:

- kannattavuudesta
- maksuvalmiudesta
- vakavaraisuudesta

--)tehokas ja tuottava toiminnan
järjestäminen on

avainasemassa kannattavassa
liiketoiminnassa,

tuottavuutta häiritseviä tekijöitä pitää olla
mahdollisimman vähän

Tuottavuus

- määräytyy tuotoksen ja panoksen suhteesta
- kun tuotantoa kehitetään, tuotos/panos –suhde paranee:
- tuottavuuteen vaikuttavat mm. henkilöstön ammattitaito, motivaatio ja asenne, koneiden ja laitteiden tehokkuus, tilat ja johtaminen
- esimerkki: työntekijä tuottaa 5 suoritetta tunnissa
-)jos saadaan aikaan, että syntyy 7 suoritetta tunnissa, tuottavuus paranee---
-)yrityksen kannattavuus paranee
- tuottava toiminta syntyy aina tuotanto/palveluprosessissa

Kannattavuus

- yritys on kannattava, jos tulot ovat suuremmat kuin menot
- kannattava toiminta on jatkuvuuden aivan ehdoton edellytys

Maksuvalmius I. likviditeetti

- yrityksen maksuvalmius on hyvällä tasolla, jos se kykenee selviytymään maksuistaan eräpäivinä ja kykenee maksamaan palkat sovittuina aikoina
- yrityksen kassaan on tultava tarpeeksi rahaa myös lyhyellä tähtäimellä

Vakavaraisuus I. soliditeetti

- kyse on yrityksen oman pääoman ja vieraan pääoman (velat) suhteesta!
- jos yrityksellä on paljon velkaa, yrityksen rahoitusrakenne muodostuu raskaaksi (isot korkokulut, lainojen hoitokulut ja takaisinmaksut)

Katetuottolaskenta

Myyntituotot

-muuttuvat kustannukset

= KATETUOTTO (myyntikate)

-kiinteät kustannukset

=KÄYTTÖKATE

Tehtävä 1

Yrittäjä ryhtyy valmistamaan keittiön kaappeja. Hän on vuokrannut toimitilan ja palkannut yhden miehen töihin urakkapalkalla. Alussa tehdään yhtä kaappimallia.

Yrityksen kiinteät kustannukset ovat seuraavat:

- vuokra 300e/kk
- lämpö, valo yms. 500e/kk

Muuttuvat kustannukset ovat seuraavat:

- raaka-aineet 400e/kaappi
- palkat (sis.sos.kulut) 200e/kaappi.

Montako kaappia on vuodessa valmistettava ja myytävä, kun käyttökateavoite vuodessa on 40 000e ja kaappien myyntihinta 1000e? (arvonlisäverosta ei tarvitse tehtävässä välittää)

Vastaus, tehtävä 1

Myyntituotot	1000e
-muuttuvat kustannukset	600e
= KATETUOTTO (myyntikate)	400e
-kiinteät kustannukset	9600e
=KÄYTTÖKATE	40 000e

$$X \times 400e = 49600e$$

$$X = 49600e : 400e = 124$$

Kannattavuuden tunnusluvut

Katetuottoprosentti

KATETUOTTO x100

MYYNTITUOTOT

Kriittinen piste

KIINTEÄT KUSTANNUKSETx100

KATETUOTTOPROSENTTI

Kriittinen piste ilmaisee sen myyntituottojen määrän, jolla yrityksen käyttökate on 0

Kannattavuuden tunnusluvut

Varmuusmarginaali

=MYYNTITUOTOT-KRIITTINEN PISTE

Varmuusmarginaali ilmaisee sen, kuinka paljon myynti saa laskea ennen kuin tullaan kriittiseen pisteeseen

Varmuusmarginaaliprosentti

$(\text{MYYNTITUOTOT} - \text{KRIITTINEN PISTE}) \times 100$

MYYNTITUOTOT

Varmuusmarginaaliprosentti ilmaisee, kuinka monta prosenttia myynti saa laskea ennen kuin tullaan kriittiseen pisteeseen.

Tehtävä 2/1-6

Erään yrityksen tuloslaskelma näyttää seuraavanlaiselta:

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/1

Laske katetuotto prosentti, kriittinen piste, varmuusmarginaali ja varmuusmarginaali-prosentti

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/1

Vastaus

KT-% = 60%

Kriittinen piste:

Kiku x 100 = 1 833333e

KT-%

Varmuusmarginaali = 2 000 000e -

1 833333e = 166667e

VM-% = 166 667e x 100 = 8,3%

2 000000

Tehtävä 2/2

Myynnin määrä kasvaa 5% ja kiinteät kustannukset kohoavat samoin 5%.
Mikä on uusi kriittisen pisteen myynti?

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/2

MT 2 100 000e

-Muku 840 000e

KT 1 260 000e

- Kiku 1 155 000e

KK 105 000e

$$\text{KRP} = \frac{1\,155\,000 \times 100}{60} = 1\,925\,000\text{e}$$

Tehtävä 2/3

- Yrityksen käyttökatetta halutaan alkuperäiseen (100 000e) verrattuna parantaa 50%. Kuinka paljon pitäisi myynnin määrän kasvaa, jos kiinteitä kustannuksia arvioidaan voitavan supistaa 15 000e? Vastaus euroina ja prosentteina. Vertailu tehdään kaikkien lukujen osalta alkuperäiseen tuloslaskelmaan (ei siis 2-kohdan mukaiseen tuloslaskelmaan).

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/3

MT	X	100%
-Muku		40%
KT	1 235 000	60%
- Kiku	1 085 000	
KK	150 000	

Mistä luvusta 1 235 000 on 60%?

Tehtävä 2/3 jatko

Mistä luvusta 1 235 000 on 60%?

$$\underline{1\ 235\ 000} = \underline{0,60}$$

$$X \qquad \qquad 1$$

$$X \times 0,60 = 1\ 235\ 000$$

$$X = \frac{1\ 235\ 000}{0,60} = 2\ 058\ 333$$

Vastaus: 58 333

2,9%

Tehtävä 2/3 jatko

V: 58333

2,9 %

MT 2 058333

-Muku 823333

KT 1 235 000

-Kiku 1 085000

KK 150 000

Tehtävä 2/4

Uusi käyttökate on -10 000e. Kuinka paljon muuttuvat kustannukset ovat kohonneet, jos myynti on säilynyt ennallaan? Vastaus euroina ja prosentteina. Vertailu alkuperäiseen tuloslaskelmaan!

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/4

MT	2 000 000	
-Muku	910 000	+110000
KT	1 090 000	
-Kiku	1 100 000	
Käyttökate	-10 000	

$$\frac{110000}{800000} \times 100 = 13,8\%$$

800 000

Tehtävä 2/5

Mikä on uusi käyttökate, jos myyntihinnat nousevat 5%, muuttuvat kustannukset 10% ja palkat 15%? (Palkkojen osuus alkuperäisen tuloslaskelman kiinteistä kustannuksista on 700 000e). Vertaile alkuperäiseen tuloslaskelmaan!

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/5

MT	2 100 000
-Muku	880000
KT	1 220000
-Kiku	1 205000
Käyttökate	15000

$$15\% \times 700\,000 = 105\,000$$

Tehtävä 2/6

Kuinka monta prosenttia suurempi pitäisi euromääräisen myynnin olla, jotta myyntihintojen keskimäärin 5 %:n lasku ei vaikuttaisi käyttökatteeseen? Vertailu alkuperäiseen tuloslaskelmaan!

Myyntituotot	2 000 000 e
<u>-muuttuvat kustannukset</u>	<u>800 000 e</u>
Katetuotto	1 200 000 e
<u>-kiinteät kustannukset</u>	<u>1 100 000 e</u>
Käyttökate	100 000 e

Tehtävä 2/6

MYYNTITUOTOT	1 900 000e		
-MuKu	800 000e		
KATETUOTTO	1 100 000e	57,9%--)	1 200 000e ! 57,9%
-KiKu	1 100 000e		1 100 000e
KÄYTTÖKATE	0-----)		100 000e

Myyntihinta	1e-----	0,95e	
-Muku	0,40e-----	0,40e	
Katetuotto	0,60e 60%	0,55e 57,9%	

MISTÄ LUVUSTA 1 200 000e on 57,9%?

Tehtävä 2/6 jatko

MISTÄ LUVUSTA 1 200 000e on 57,9%?

$0,579 \times = 1\,200\,000\text{e}$

$X = 1\,200\,000\text{e} : 0,579 = \underline{2\,072\,538\text{e}}$

$\frac{72538\text{e}}{2\,000\,000\text{e}} \times 100 = \underline{3,6\%}$

MYYNTITUOTOT	2 072 538e
-Muku	872 538e
KATETUOTTO	1 200 000e
-Kiku	1 100 000e
KÄYTTÖKATE	100 000e